

Verd: tractament de la vocal(ALDC, IX, F 21. *Cap verd*)

Verd deriva del llat. VĪRĪDEM, acusatiu de VĪRĪDIS, esdevingut en llat. vg. *VĪRDIS, amb caiguda de la vocal posttònica, var. estesa per les llengües romàniques a causa “de son emploi fréquent dans la langue rustique” (DELL). En aquest mapa ens ocupem del tractament de la ĩ tònica del llat. cl., esdevinguda E tancada en llat. vg. que, com es pot veure en el PALDC, II, mapes 106 i 107, en cat. presenta un canvi a [ə], [ɛ], [ɛ̃] o un manteniment en *e* tancada, segons els dialectes, tancament que, contrastant amb la [e] de *paret*, només es manifesta en unes poques localitats del cat. occ. i en alg. Tanmateix, a causa del context consonàntic que segueix la vocal, té lloc en cat. occ. un canvi en [ɛ] o [æ]

(en comptes de [e], com en el cas de *paret*), que ha fet possible en els parlars del Matarranya una diftongació en v[jɛ]rd/v[ja]rd, pròpia d'aquesta àrea (com en els casos de [θ]iel/[θ]ial, *corrieu/corriau*, *prieu/priau*), i que no té res a veure amb la diftongació de E oberta del castellà.

Pertany a la normativa, com a pròpia de l'àmbit general, la pronúncia de *e* com a vocal oberta o tancada segons els “hàbits fonètics tradicionals dels dos grans grups de parlars catalans (occidentals i orientals)”, mentre que se cenyeix a l'àmbit restringit la pronúncia com a vocal neutra pròpia de gran part del balearic (PEOLC *Fonètica*, pàg. 13).

